ĐỘC ĐÁO PHIÊN "CHỢ MA" MÙA NƯỚC NỔI Ở MIỀN TÂY

(Dân trí) – Khi làng quê chìm trong giấc ngủ, chợ cá đồng Hòa Mỹ lại sáng đèn. Từ nửa đêm đến gần sáng, nông dân mang cá tôm vừa đánh bắt đến bán, tạo nên phiên chợ độc đáo giữa mùa nước nổi miền Tây.

Hơn 11:00g đêm, khi nhiều nhà đã tắt đèn, những chiếc xuồng, ghe, vỏ lãi chở cá, tôm lần lượt tìm về chợ cá đồng Hòa Mỹ, xã Phụng Hiệp, TP Cần Thơ.

Những mẻ cá lúc 0:00g

Sau một buổi chiều tối giăng lưới, cắm câu, đặt dớn ngoài đồng, người nông dân lại tất tả mang thành quả đánh bắt đến chợ.

Cá còn tươi rói, có con vẫn quẫy trong rổ, được cân đong rồi chuyển nhanh cho bạn hàng. Tiếng người gọi nhau, tiếng cân cá, tiếng ghe xuồng cập bến làm náo nhiệt một góc quê giữa đêm khuya.

Nông dân mang cá, tôm vừa đánh bắt ngoài đồng về bán ở chợ Hòa Mỹ (Ảnh: Hồng Nhung)

Gọi là "***chợ ma***" cho lạ tai, chứ ra tới bờ sông mới thấy toàn người thật, việc thật. Những nông dân chân lấm tay bùn sau một buổi chiều tối giăng lưới, cắm câu, đặt dớn... vội vã lái xuồng ghe từ khắp các kênh rạch đổ về. Họ mang theo mớ sản vật đồng tươi roi rói vừa săn được trên những cánh đồng ngập nước.

Chợ thường họp từ khoảng 12:00g đêm đến gần sáng. Cá, tôm từ ruộng đồng được gom về, phân loại rồi theo những chuyến xe máy tỏa đi các chợ trong vùng. Mọi việc diễn ra nhanh gọn, một nhịp sống đã quen thuộc qua nhiều mùa nước nổi.

Những con ếch đồng được thu mua ngay khi vừa ra chợ (Ảnh: Hồng Nhung)

Ghé vỏ lãi vào mé bờ, ông Bùi Văn Gầm, ở ấp Tân Long, xã Phụng Hiệp, kể trước đây mỗi đêm ông bắt được khoảng 4–5kg cá, tép. Năm nay, nước lên trễ, sản lượng giảm nên có đêm ông chỉ kiếm được khoảng 2kg, chủ yếu là cá sặc rằn, tôm, cua.

Mẻ cá đồng tươi rói được người dân mang đến chợ Hòa Mỹ bán sau một đêm đánh bắt trên đồng mùa nước nổi (Ảnh: Hồng Nhung)

Phụng Hiệp và các xã lân cận vốn là vùng đất trũng, được xem là "rún cá" của Đồng bằng sông Cửu Long. Mỗi mùa nước tràn đồng cũng là lúc người dân tranh thủ giăng lưới, cắm câu, đặt dớn để kiếm thêm thu nhập từ nguồn thủy sản thiên nhiên.

Giữ nguồn cá, giữ nét quê

Người dân địa phương vẫn nhớ những năm tháng chợ còn đông đúc, nhộn nhịp. Trên đoạn đất dài hơn 300m, một bên giáp đường, một bên hướng ra sông, mỗi đêm có hàng trăm nông dân mang cá đồng đến bán. Cá tôm tấp nập, bạn hàng đông vui, tiếng gọi nhau í ới vang lên giữa đêm, tạo nên không khí nhộn nhịp của một phiên chợ miền quê.

Bây giờ, số người mang cá đến chợ chỉ còn trên dưới 100.

Theo ông Lê Hoàng Ba, Phó Chủ tịch UBND xã Phụng Hiệp, trước đây vào mùa nước nổi, lượng cá được thu mua tại chợ đạt khoảng 4–5 tấn mỗi đêm. Những năm gần đây, sản lượng chỉ còn trên dưới 1 tấn do nguồn thủy sản tự nhiên không còn dồi dào.

Với những người sống nhờ nghề đánh bắt, cá ít đồng nghĩa với thu nhập giảm. Anh Nguyễn Văn Mãi, người chuyên đặt dớn bắt cá, tôm ở ấp Tân Long, kể rằng trước đây cá

bắt được đủ cỡ, có thể phân ra để bán. Nay cá vào dớn chủ yếu là cá con, cá nhỏ nên bán chẳng được bao nhiêu tiền.

Không chỉ người đi đồng, những bạn hàng gắn bó với chợ lâu năm cũng cảm nhận rõ sự đổi thay.

Chị Nguyễn Thị Thu Hương, người có hơn 30 năm thu gom cá đồng tại Hòa Mỹ, cho biết mỗi đêm chị mua khoảng 70–80kg cá lóc cùng các loại cá nhỏ khác. Cá được chị phân loại, cân rồi bán lại cho những đầu mối khác.

Từ xã Phong Điền, đều đặn chục năm qua chị Trần Thị Được chạy xe máy xuống Hòa Mỹ thu mua cá. Mỗi đêm, chị mua khoảng 40–50kg cá rô, cá lóc, cá trê, cá sặc... và tôm tép.

Cá ít đi, chợ thu hẹp lại, nhưng cái nếp sinh hoạt dân dã, mộc mạc của cư dân sông nước thì vẫn vẹn nguyên ở chợ Hòa Mỹ (ảnh: Hồng Nhung)

Trời còn chưa sáng, những chuyến xe đã lần lượt rời chợ, mang theo cá đồng đi khắp các chợ trong vùng. Người bán trở về sau một đêm mưu sinh, người mua tiếp tục công việc quen thuộc. Phiên chợ ngắn ngủi cứ thế nối dài qua mỗi mùa nước nổi.

Theo ông Lê Hoàng Ba, thời gian tới, xã Phụng Hiệp sẽ vận động người dân kết hợp nuôi cá trên ruộng với khai thác thủy sản gắn với bảo vệ nguồn lợi tự nhiên. Địa phương cũng

có ý tưởng xây dựng thương hiệu chợ cá đồng và phát triển mô hình du lịch phục vụ du khách.

Có thể thấy, chợ cá đồng Hòa Mỹ độc đáo không chỉ vì cái tên "chợ ma" hay giờ họp khác thường. Cái hay của phiên chợ nằm ở cảnh người nông dân mang cá vừa bắt được từ đồng ruộng đến bán, những bạn hàng quen thuộc tất bật thu gom, phân loại rồi chở đi khi trời còn tối.

Mỗi đêm, chợ chỉ sáng đèn vài giờ rồi lại trở về yên ắng lúc gần sáng. Đó là một lát cắt bình dị của đời sống miền Tây, nơi con nước lên xuống gắn với mùa làm ăn, nơi những mẻ cá đồng góp phần nuôi sống bao gia đình.

Giữ được phiên chợ cũng là giữ sinh kế của người dân, gìn giữ nét sinh hoạt dân dã đã gắn bó với vùng quê sông nước qua nhiều năm.

Hồng Nhung
nguồn: báo dân trí–vn

